

عوامل رشد و گسترش کمپانی هند شرقی

۵ فروردین ۱۴۰۲ ساعت ۱۸:۱۵

دو عامل در رشد و گسترش کمپانی هند شرقی تأثیر به‌سزایی داشته است. یکی وجود دموکراسی در درون شرکت که لازمه رشد و گسترش تجارت است و باعث حرکت دسته جمعی تجار می‌شود؛ دومی حمایت بی‌دریغ دولت انگلیس از این شرکت در تمام زمینه‌ها.

کمپانی هند شرقی ظاهراً نهادی خصوصی بود. اما این نهاد تحت حمایت دولت انگلیس قرار داشت. همین موضوع نقش مهمی در رشد و گسترش این کمپانی داشت. در کنار حمایت دولت، برخی از عوامل نیز به رشد سریع این نهاد استعماری کمک کرد:

«دو عامل در رشد و گسترش کمپانی هند شرقی تأثیر به‌سزایی داشته است. یکی وجود دموکراسی در درون شرکت که لازمه رشد و گسترش تجارت است و باعث حرکت دسته جمعی تجار می‌شود؛ دومی حمایت بی‌دریغ دولت انگلیس از این شرکت در تمام زمینه‌ها. ناوگان دریایی انگلیس همواره پشتیبان این شرکت بود و هر جا که لازم بود به نفع آن وارد جنگ می‌شد سفراء و کارداران انگلیس در کشورهای شرقی همواره موظف بودند تحت اوامر شرکت کار کنند در فرمانی که خطاب به سفیر انگلیس در دربار پادشاه هند صادر شد، چنین آمده است: به سر توماس رو شوالیه که به فرمان ما به دربار مغول کبیر - امپراطور هند شرقی - می‌رود، دستور داده می‌شود که حیثیت و مقام شاه را در هر زمان و هر جا محترم شمارد، باید که در پیشرفت کار تجارتي هند کوشا باشد و از دستورهای شرکت سر نیچد، چه او را اساساً به این مقصد به هندوستان می‌فرستیم.» نمایندگان پرتقال که در مرحله آغازین سوداگری در منطقه حضور داشتند، از جانب پادشاه آن کشور تعیین شده و مقام سیاسی و نظامی و تجاری را با هم داشتند و سیستم بازرگانی آنان صرفاً متکی به زور و کشتی جنگی بود و به دیپلماسی توجهی نداشتند. به همین جهت از موقعیت چندانی برخوردار نبودند.»

منبع: علیرضا ثقفی خراسانی، سیر تحولات استعمار در ایران، مشهد، نشر نیکا، ۱۳۷۵، ص ۳۲

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۱۳۰/عوامل-رشد-گسترش-کمپانی-هند-شرقی>